

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/317/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5917200571
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5917200571.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu E. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., M. P. XXXX/XX, právne zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Dlhopolčekom, so sídlom Z. XX, proti žalovanému KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, právne zastúpeného advokátom JUDr. Baltazárom Mucskom, so sídlom K., Z. XX, o náhradu škody, na základe odvolania oboch sporových strán proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 5C/6/2017-140 zo dňa 28. júla 2017 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e** vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 10.030 eur.

Rozsudok okresného súdu **z o s t á v a n e d o t k n u t ý** vo výroku o zamietnutí žaloby v ostatnej časti.

Rozsudok okresného súdu **m e n í** vo výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania tak, že žalobca **m á** voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100%. Žalobca **m á** voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 10.030 eur z titulu zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z.) vzhľadom na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa. Vychádzal z porovnania predpokladov žalobcu pre uplatnenie sa v živote a v spoločnosti pred a po vzniku škodovej udalosti. Konštatoval, že žalobca pri dopravnej nehode utrpel poškodenie zdravia, ktoré ho v najproduktívnejšom veku vyradilo z aktívneho spoločenského, pracovného a rodinného života. Ide pritom o poškodenie zdravia bez reálnej možnosti jeho zlepšenia a žalobca je odkázaný na pomoc zo strany blízkych a okolia.

2. Okresný súd zdôraznil, že jednou z okolností hodných osobitného zreteľa je uznanie invalidity, čo vo vzťahu k žalobcovi bolo medzi stranami nesporné. Žalobca vplyvom následkov úrazu je takmer vyradený zo samostatného uspokojovania životných a spoločenských potrieb a jeho predpoklady pre uplatnenie sa v spoločnosti sú viac menej obmedzené. Skutočnosť, že sa stal invalidným v najproduktívnejšom veku sa zároveň nepriaznivo podpísala na jeho duševnom zdraví. Nadväzne okresný súd uzavrel, že je dôvodným zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 25%, t.j. o 10.030 eur. Pokiaľ sa žalobca domáha zvýšenia náhrady až o 40%, uvedené hodnotil ako neprimerané v porovnaní s inými súdmi prejednávateľnými prípadmi, keďže maximálne zvýšenie (o 50%) sa priznáva v tých prípadoch, kedy je poškodený úplne vylúčený z bežného života a v plnom rozsahu odkázaný na pomoc iných.

3. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadna zo strán nemá právo na ich náhradu, lebo v konaní mali obe len čiastočný úspech.

4. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali odvolania obe sporové strany.

5. Žalovaný napadol rozsudok vo výroku ukladajúcom mu povinnosť plnenia a vo výroku o trovách konania, pričom sa domáhal ich zmeny tak, že žaloba bude zamietnutá v celom rozsahu a bude mu priznaná náhrada trov konania v plnej výške. Poukazoval na to, že žalobcovi už titulom sťaženia spoločenského uplatnenia vyplatil sumu 40.119 eur, ktorá zohľadňuje obmedzenia žalobcu vo všetkých sférach jeho života, vrátane uznania jeho invalidity. Tvrdil, že v konaní nebolo preukázané, že by došlo k zhoršeniu už ustáleného zdravotného stavu žalobcu, ktorý si vyžaduje nové bodové ohodnotenie. Žalovaný upozorňoval na to, že samotné priznanie invalidity neumožňuje aplikáciu § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z.z., ale je potrebné skúmať, aký má invalidita vplyv na život v spoločenskej i rodinnej rovine; čo okresný súd - podľa neho - dostatočne neskúmal. Žalovaný napokon namietal taktiež nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku.

6. Žalobca podal odvolanie len vo výroku o trovách konania a domáhal sa jeho zmeny tak, že mu bude priznané právo na náhradu trov vo výške 100%. Poukazoval na to, že vo veci mal prevažujúci úspech (10.030 eur predstavuje z uplatnenej sumy 16.048 eur 62,5%), a nie len úspech čiastočný; za ktorý označoval úspech v rozsahu menšom ako polovica nárokovanej čiastky. Predovšetkým však tvrdil, že žaloba o zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je špecifická a výška plnenia závisí od rozhodnutia súdu. Vymedzenie rozsahu nároku v žalobe tak môže byť iba približné, a preto v konečnom dôsledku bol žalobca úspešný v plnej miere, lebo zvýšenie odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia mu bolo priznané.

7. Žalobca v reakcii na odvolanie protistrany žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť. Mal za to, že žalovaný iba opakuje doterajšiu jeho argumentáciu. Žalobca zotrval na tom, že ním predložené dôkazy „jasne a jednoznačne“ preukazujú dôvodnosť jeho nároku. V otázke žalovaným tvrdného nevyužitia možnosti navýšenia bodového ohodnotenia posudkovým lekárom navrhoval jeho výsluch. Dodal, že zdokumentuje skutočnosť, že jeho zdravotný stav v súvislosti s úrazom vyžaduje ďalšie liečenie.

8. V nasledujúcom podaní žalovaný trval na svojom odvolaní, vrátane súvisiacich námietok. Zopakoval, že žalobcovi už bolo odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia vyplatené, pričom boli pokryté všetky tvrdené okolnosti, vrátane predpokladaného vývoja následkov poškodenia zdravia. Uviedol, že ani posudkový lekár nevyužil možnosť zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. Návrh na vykonanie jeho výsluchu považoval v tomto štádiu konania za právne neudržateľný. Žalovaný opätovne namietal, že okresný súd neskúmal ako priznanie invalidity zmenilo život žalobcu.

9. Žalobca zotrval na svojom prvotnom (meritórnom) vyjadrení v odvolacom konaní.

10. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal z dôvodov a v rozsahu vymedzených v odvolaniach strán (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), z ktorého titulu zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý v odvolaniami nenapadnutom výroku o zamietnutí žaloby v ostatnej časti a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) v preskúmvanej časti rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 10.030 eur a zmenil podľa § 388 CSP vo výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania.

11. Podstatou žalobcom uplatňovaného nároku bolo posúdenie, či v prejednávanej veci sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa pre zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, ku ktorému došlo v dôsledku dopravnej nehody spôsobenej poisníkom/poisteným žalovaného. Nejde teda o ďalšiu náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia za iné ako doteraz posudzované (a už obodované) následky (ako sa čiastočne účelovo snaží podsúvať žalovaný), ale o vyhodnotenie, či rozsah týchto následkov odôvodňuje svojím charakterom mimoriadne zvýšenie odškodnenia, ktoré v zmysle § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z.z. môže vykonať iba súd. Nadväzne neobstojí odvolacia námietka žalovaného, že bolo potrebné skúmať zhoršenie zdravotného stavu žalobcu oproti stavu, z ktorého strany vychádzali pri už realizovanom (mimosúdnom) vyplatení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia.

12. V danej spojitosti obdobne tendenčne požaduje žalobca skúmanie toho, ako uznanie invalidity zmenilo kvalitu života žalobcu. Takúto požiadavku vzájomnej prepojenosti uznania invalidity a mimoriadneho zvýšenia náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia z textu zákona nemožno vyvodiť. Uznanie invalidity je jediným výslovne zákonodarcom zadaným príkladom dôvodu hodného osobitného zreteľa, kedy je namieste zvýšenie náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia na základe rozhodnutia súdu. Dá sa čiastočne súhlasiť s odvolateľom, že nejde o paušálne podmienenie, v

zmysle ktorého, ak došlo k uznaniu invalidity poškodeného, je nutné automaticky prikročiť k zvýšeniu náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia. Doslova „jedným dychom“ je však nutné zdôrazniť, že takto paušálne nielenže nepostupoval okresný súd, ale ani skutkové tvrdenia žalobcu nesmerovali k paušalizovanému prístupu.

13. Je nesporné, že žalobca bol v dôsledku zranení utrpých pri dotknutej škodovej udalosti uznaný invalidným. Ak žalovaný tvrdil, že tento jediný zákonom vyslovene (vo všeobecnosti) označený dôvod hodný osobitného zreteľa nie je v konkrétnostiach súdeného prípadu takej kvality a intenzity, aby mu bolo možné priznať povahu dôvodu hodného osobitného zreteľa pre zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, mal prezentovať dostatočne konkrétne a jedinečné skutočnosti podporujúce takéto jeho tvrdenie. Rozhodne však nemôže ísť o konštatovanie, že žalobca bol za invalidného uznaný už v čase vyplatenia „základnej“ výšky náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia. Uvedené totiž ani v najmenšom nespochybňuje zásadný fakt, že invalidita žalobcu je dôsledkom odškodňovanej škodovej udalosti; skôr naopak, dotknuté príčinné súvislosti potvrdzuje.

14. Obdobne neobstoja všeobecné konštatovania typu, že už vyplatenou náhradou sťaženia spoločenského uplatnenia boli uspokojené/zohľadnené obmedzenia žalobcu vo všetkých sférach jeho života. Žalovaný fakticky vôbec nespochybňoval skutkové tvrdenia protistrany o principiálnej negatívnej zmene osobného, či spoločenského života žalobcu v období po dopravnej nehode. Namietanie, že ide o tvrdenia z časového hľadiska sa viažuce k obdobiu pred vyplatením náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia - ako už bolo vyššie vysvetlené - je irelevantné a sčasti i účelové.

15. Stavu veci tiež nezodpovedá odvolateľovo tvrdenie, že ani posudkový lekár nevyužil možnosť primeraného zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Z hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia MUDr. W. zo dňa 21.11.2015 (č.l. 23), z ktorého vychádzal i žalovaný pri (mimosúdnom) vyplatení odškodnenia, je jednoznačné, že hodnotiaci lekár prišlo k zvýšeniu sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. vo vzťahu k dvom diagnózam (obom o 32%). Rovnako z lekárskeho posudku MUDr. C. z 22.12.2015 (č.l. 24) je preukázané takéto zvýšenie vo vzťahu k vážnym duševným poruchám po iných ťažkých poraneniach hlavy (o 30%).

16. Bez ohľadu na doteraz uvedené okolnosti preukazujúce neopodstatnenosť námietok odvolateľa, je nutné zdôrazniť, že okresný súd správne a zodpovedajúco vykonanému dokazovaniu vymedzil zásadný negatívny rozsah zmien, ku ktorým došlo v súkromnom, pracovnom, či spoločenskom živote žalobcu v porovnaní s obdobím pred utrením zranení (bližšie najmä záver bodu 11., bod 12., či 22. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Nielen v tejto súvislosti zároveň neobstoja námietka žalovaného o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku. Odôvodnenie posudzovaného rozhodnutia totiž rešpektuje náležitosti tejto súčasti rozsudku v zmysle § 220 ods. 2 CSP.

17. Len skutočnosť, že rozhodnutie súdu nie je odôvodnené podľa predstáv strany sporu (v tomto prípade žalovaného), rozhodne neznamená, že by trpelo vadou nepreskúmateľnosti. Ako už bolo opakovane uvedené, žalovaný pomerne účelovo sa snaží podsúvať, že podstatou súdnej veci je/má byť posúdenie ďalšieho zhoršenia zdravotného stavu žalobcu oproti obdobiu, kedy už bolo žalovaným vykonané vyplatenie odškodnenia „základného“ sťaženia spoločenského uplatnenia. V dôsledku takéhto tendenčného prístupu potom aj neopodstatnene namieta nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku. Je totiž logické, že ak strana sporu akcentuje nesprávne právne či skutkové východiská, tieto nie sú určujúce z hľadiska posúdenia podstaty prejednávaneho prípadu a nadväzne je nadbytočné obsiahlejšie sa im venovať v odôvodnení rozsudku.

18. V širších - všeobecných - súvislostiach krajský súd pripomína, že nie je porušením základného práva na súdnu a inú právnu ochranu, ak súd nerozhodne podľa predstáv strany sporu; vrátane predstáv o obsahu odôvodnia. Intenzitu zásahu spôsobilú prívodiť porušenie ústavných/základných práv dosahuje len odôvodnenie, ktoré neuvádza žiadnu argumentáciu, prípadne také, ktorého dôvody sú zjavné protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky alebo ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (bližšie napr. I. ÚS 344/10, III. ÚS 305/08). Odôvodnenie napadnutého rozsudku takúto charakteristiku rozhodne nespĺňa. Naopak okresný súd jasne pomenoval rozhodujúce skutočnosti, ozrejmil svoje východiská, konkrétne úvahy a z nich rezultujúce závery.

19. Nakoľko odvolacie námietky vymedzené žalovaným, ktorými je odvolací súd viazaný, neboli dôvodné a odvolací súd nezistil ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), v preskúmvanej meritornej časti napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

20. V otázke nároku na náhradu trov konania sa krajský súd nestotožnil s postupom a závermi okresného súdu. Vzhľadom na osobitný charakter uplatňovaného nároku, o ktorom môže rozhodnúť výlučne súd, nie je náležité pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania zohľadňovať len izolovane a čisto mechanicky (matematicky) výšku nárokovanej sumy a výšku sumy priznanej (navyše aj z tohto pohľadu bol čistý úspech žalobcu v súdnej veci 25 %), ale je nutné komplexné zhodnotenie rozhodnutia v merite veci. Podstatou dotknutého nároku bolo preukázanie existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa, na základe ktorých vzniká žalobcovi nárok na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia až o 50%; konkrétny finančný rozsah je podmienený „iba“ voľnou úvahou súdu vychádzajúcou z konkrétností jednotlivých prípadov.

21. V prejednávanom prípade bol žalobca z predmetného hľadiska jednoznačne úspešnou sporovou stranou. Nadväzne je potrebné mať za to, že mu prináleží nárok na náhradu trov v plnej miere, avšak pri vymedzení ich výšky (o ktorej bude po právoplatnosti tohto rozhodnutia rozhodovať vyšší súdny úradník okresného súdu - § 262 ods. 2 CSP) je nevyhnutné za základ odmeny právneho zástupcu vziať len čiastku súdom/súdmi priznanú z dôvodu mimoriadneho zvýšenia odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Na základe dotknutých východísk a úvah krajský súd zmenil napadnutý rozsudok vo výroku o trovách prvoinštančného konania tak, že žalobca má voči žalovanému nárok na ich náhradu v rozsahu 100%.

22. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP. Žalobca bol v tomto štádiu konania v celom rozsahu úspešný (odvolaniu protistrany nebolo vôbec vyhovené a naopak na základe jeho odvolania došlo k zmene ním namietaného výroku prvoinštančného rozhodnutia), preto má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v (plnom) rozsahu - 100%.

23. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.